

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Bc. Monika Prokešová, DiS., Dějiny a filozofie umění

Název práce: Zaniklá synagoga v Pelhřimově

Oponent práce: PhDr. Eva Bendová, Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Studentka si zvolila nelehké téma – zmapovat a zhodnotit již neexistující stavbu, zbořenou synagogu v Pelhřimově. Jak v úvodu práce popisuje vedl ji k tomu osobní důvod, znalost místního prostředí i zájem o připomenutí kulturní paměti místa. Přestože jde o stavbu zaniklou, jak dokládá uvedená stavební historie, ve své době se jednalo o budovu významnou s mezinárodním přesahem v architektonickém provedení. Synagogu postavila v letech 1890–91 Židovská náboženská obec v Pelhřimově podle návrhu vídeňského architekta Maxe Fleischera. Podle jeho návrhů vzniklo několik synagog ve Vídni i v Čechách. Studentka čerpá z detailní znalosti archivních pramenů i sekundární literatury, obrací se i k vlastním textům architekta. Především archivní rešerše se zdá být vyčerpávající, nejen z místních institucí ale zejména z fondů Židovského muzea v Praze. V tomto ohledu se podařila dohledat početná obrazová dokumentace i konkrétní stavební plány. V případě analýzy stavby realizované v neogotickém stylu se studentka snaží o obsáhlé komparace, jak v synagogální architektuře, tak v obecně sakrální. Jakkoliv jsou komparace podrobné a výběr staveb případný, práci zde chybí větší opora ve znalosti problematiky historizující architektury v českých zemích. K fenoménu historismu v architektuře studentka čerpá pouze z jediné obecné publikace (Georg Mann, *Neugotik. Geschichte ihrer Architekturtheorie*, Stuttgart 1974), nezahrnuje syntetické práce, jak by se u textů věnované architektuře historismu předpokládalo. Užitečná by v tomto ohledu mohla být například nedávná monografie architekta Bernarda Gruebera, která by i jen svou úvodní kapitolou pomohla prohloubit vhled do přenosu historizujících stylů,

pochopení pojmu, i dobových souvislostí. Navíc stavba postavená v Pelhřimově je až z pozdní fáze historismu, se svými specifiky, tuto skutečnost studentka nezohledňuje vůbec. Bohužel se tak některé komparace jeví pouze jako popisný doplněk. Práci také ubližuje její samotná struktura, časté přeskakování mezi tématy, někdy nelogické pokračování kapitol. Tato nepřehledná posloupnost textu má za následek nejasné závěry, ale zejména to, že stěžejní kapitola práce, o které sama studentka v úvodu píše, jako o hlavním impulsu jejího vzniku, se utápí mezi kapitolami architektonických komparací a popisu dějin židovských památek na Pelhřimovsku. Jde o kapitolu kulturně historickou, kde si studentka klade klíčové otázky o fungování stavby a novodobé památkové péči v totalitní době. Jde o kapitolu reflektující fakt, že stavba byla v roce 1967 zbourána z důvodu výstavby obchodního domu. Tato část je výborně „nabádána“ s využitím archivních pramenů, její struktura je logická, klade zásadní otázky a odpovídá na ně, je samostatným projevem a přínosem práce. Z formálního hlediska pak musím zmínit ještě nedostatek v jinak bohatém seznamu vyobrazení – součástí takového seznamu musí být datace (datování) objektu. Vzhledem k velmi obsáhlému bádání v pramenech, v řadě archivů, které práci obohatily o nové poznatky, vzhledem k metodologickému uchopení a přínosu kapitoly věnované totalitní době a celkové jazykové úrovni práci doručuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

.....
Podpis oponenta práce

V Praze dne 18.8.2022

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------